

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ РИНКІВ

В наш час людство активно вступило в друге тисячоліття. Нове майбутнє ще не має загальної прогнозованої моделі його розвитку, але робота в цьому напрямку ведеться активно. Ключовим науковим поняттям, яке характеризує процеси світового розвитку на початку XXI ст. є глобалізація. В науковій літературі глобалізація характеризується як різке розширення та ускладнення взаємозв'язків і взаємозалежностей між державами та міжнародними організаціями, що виражається в процесах формування планетарного інформаційного простору, світового ринку капіталів, товарів і робочої сили, в інтернаціоналізації і інтеграції національних господарств, техногенної дії на природне середовище виникненні міжетничних і міжконфесійних конфліктів.

Феномен глобалізації виходить за економічні межі, в яких її схильні трактувати більшість дослідників, і охоплює практично всі основні сфери суспільної діяльності, включаючи політику, ідеологію, культуру, спосіб життя, а також умови існування суспільних систем.

В економіці розвиток глобальних процесів тісно пов'язаний із знищенням на світовому ринку конкурентної боротьби за контроль над природними ресурсами та інформаційним простором через використання нових технологій.

Поява і розвиток принципово нових систем отримання, передачі та обробки інформації дозволили створити глобальні мережі, які об'єднують фінансові та товарні ринки, включаючи ринки технологій і професійних послуг.

Для вивчення перерахованих проблем, аналізу їх впливу на розвиток суспільства з'явилася нова наукова галузь - глобалістика.

Глобалістика – це методологія наддержавного планетарного всесвітнього підходу до вивчення і подолання земних проблем:

Головною проблемою глобалізації і глобалістики є зростання глобальних протиріч що охоплюють інтереси більшості країн світу.

Економічний, соціально-політичний, культурний розвиток останньої чверті XX ст. і початку XXI ст. відбувся під зростаючим впливом глобалізації. Її економічна складова пов'язана насамперед з джерелами, факторами, формами господарської діяльності. Йдеться про інвестиції і технології, робочу силу, інтелектуальні і фінансові ресурси, менеджмент і маркетинг тощо. Формами проявлення цих процесів є зростання міжнародної торгівлі та інвестицій, небачена досі диверсифікація світових фінансових ринків та ринків робочої сили, відчутне зростання ролі транснаціональних корпорацій у світових господарських процесах, загострення глобальної конкуренції, поява систем глобального, стратегічного менеджменту.

Розглянемо найбільш принципові ознаки та характерні риси глобалізації як суспільно-економічного процесу.

Серед найголовніших з них варто назвати зростаючу взаємозалежність економік різних країн, все більшу цілісність і єдність світового господарства, в основі яких – посилення відкритості національних ринків, поглиблення міжнародного поділу і кооперації праці. Водночас зростає загроза глобальної ядерної катастрофи, настання парникового ефекту, втручання в природу тощо. Окремі нації та держави поступово передають свої функції суб'єктів міжнародних відносин і міжнародного права зовнішньому контролю наднаціональних органів.

Таким чином, глобалізація стає постійно діючим фактором внутрішнього і міжнародного економічного розвитку.

Важливим елементом аналізу процесу глобалізації є розгляд її як багаторівневої, ієрархічної системи.

Світовий рівень глобалізації визначається зростаючою економічною взаємозалежністю країн і регіонів, переплетенням їхніх господарських комплексів та економічних систем. Глобалізація на рівні окремої країни має своїми вимірами такі показники:

- відкритість економіки;
- частка зовнішньоторговельного обороту чи експорту у валовому внутрішньому продукті;
- обсяг зарубіжних інвестиційних потоків;
- міжнародні платежі та ін.

Галузеве зростання глобалізації виразно ілюструється співвідношенням обсягів зустрічної внутрішньогалузевої торгівлі до світового виробництва галузі, відповідним показником у сфері інвестицій, а також коефіцієнтом спеціалізації галузі, розрахованим за співвідношенням національних та міжнародних експортних квот галузі. Нарешті, глобалізація на рівні компаній залежить від того, наскільки вона диверсифікувала свої надходження та розмістила свої активи в різних країнах з метою збільшення експорту товарів і послуг і використання місцевих переваг, пов'язаних з ширшим доступом до природних ресурсів та відносно дешевої робочої сили. Міра глобалізації компаній не в останню чергу залежить від таких показників, як міжнародне розміщення надходжень від продаж та основних активів, внутрішньofireмова торгівля та відповідні технологічні трансферти.

Такими є найважливіші особливості впливу глобалізації на сучасний економічний розвиток.

Список використаної літератури

1. Богиня Д., Волинський Г. Структурна перебудова економіки в умовах глобалізації та інформатизації // Економіка України. – 2003. – № 7. – С. 19 – 28.
2. Долішній М.І., Садова У.Я., Семів Л.К. Глобалізація та її регіональні виміри // Регіональна економіка. – 2002. – №2. – С. 6.
3. Клочко В. Глобалізація та її вплив на країни з перехідною економікою // Економіка України. – 2000. – № 10. – С. 51.
4. Новицький В. Національні інтереси України в контексті детермінант і економічної глобалізації // Економіка України. – 2003. – № 7. – С. 12 – 19.
5. Павловський М.А. Стратегія розвитку суспільства: Україна і світ (економіка, політологія, соціологія). – К.: Техніка, 2001. – 312 с.
6. Румянцев А.П., Клименко Г.Н., Рокоча В.В., Шевченко В.Ю., Савчук В.І., Міжнародна економіка. – К.: Знання-Прес, 2003 – С. 428 – 435.
7. А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, А.С. Гальчинський та ін. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть. – К.: Либідь, 2002. – С. 30 – 56.
8. Філіпенко А.С., Будкін В.С., Веклич О.О., Годун С.Д., Дудченко М.А. та ін. Світова економіка. – К.: Либідь, 2002. – С. 33 – 44; 51 – 66; 448 – 512.
9. Солонінко К.С. Міжнародна економіка: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2008. – С. 333-353.